

NUMER KODOWY

Kuratorium Oświaty w Katowicach

**KONKURS PRZEDMIOTOWY Z FIZYKI I ASTRONOMII
DLA UCZNIÓW SZKÓŁ GIMNAZJALNYCH**

Etap I

26 listopada 2009 r.

Drogi Uczestniku Konkursu

Dzisiaj przystępujesz do pierwszego etapu Konkursu.

Masz do rozwiązania **dwa zadania rachunkowe, jedno zadanie problemowe i test mieszany** składający się z **10 pytań-zadań**.

Rozwiązanie każdego zadania zapisz czytelnie **piórem lub długopisem** w wyznaczonym miejscu.

Odpowiedzi na pytania testowe zaznacz bezpośrednio na teście. Jeżeli pomyliłeś się i chcesz zmienić odpowiedź, **zaznacz to w sposób czytelny**, nie budzący wątpliwości Komisji, która będzie go oceniała.

Na rozwiązanie zadań rachunkowych i testu masz **90 minut**.

Za poprawne rozwiązanie zadań rachunkowych możesz otrzymać w sumie **20 punktów**. Za każde poprawnie rozwiązane pytanie testowe otrzymujesz 1 punkt. W sumie za rozwiązanie testu i zadań rachunkowych możesz uzyskać **30 punktów**.

Aby przejść do drugiego etapu musisz uzyskać minimum **80%** możliwych do zdobycia punktów, czyli co najmniej **24 punkty**.

W punktacji za zadania nie przyjmuje się punktów mniejszych niż 0,5.

Życzymy powodzenia!

Zadanie	Zad. 1	Zad. 2	Zad. 3	Test	Razem
punkty					

TEST

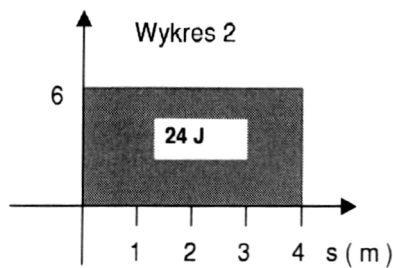
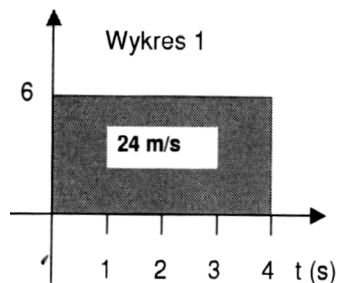
1. Energia cieplna z rozgrzanego kaloryfera nagrzewa pokój **głównie** dzięki zjawisku:

- A) przewodnictwa, B) promieniowania,
C) konwekcji, D) dyfrakcji.

2. Podczas lotu rakiety w atmosferze następuje nagrzewanie się powierzchni rakiety do wysokiej temperatury. Główną przyczyną tego jest:

- A) utlenianie się powierzchni rakiety,
B) wysoka temperatura gazów wyrzucanych z dyszy rakiety,
C) promieniowanie kosmiczne,
D) opór powietrza.

3. Na każdym wykresie brakuje oznaczenia jednej osi.

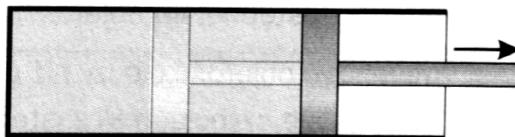

- A) Na 1. $v\left(\frac{m}{s}\right)$. Na 2. $F(N)$ B) Na 1. $a\left(\frac{m}{s^2}\right)$. Na 2. $P(W)$
C) Na 1. $s(m)$. Na 2. $F(N)$ D) Na 1. $a\left(\frac{m}{s^2}\right)$. Na 2. $F(N)$.

4. W wodzie, której gęstość wynosi $1000\frac{kg}{m^3}$ pływa przedmiot, którego stosunek objętości części wynurzonej do objętości części zanurzonej wynosi 1. Średnia gęstość przedmiotu wynosi:

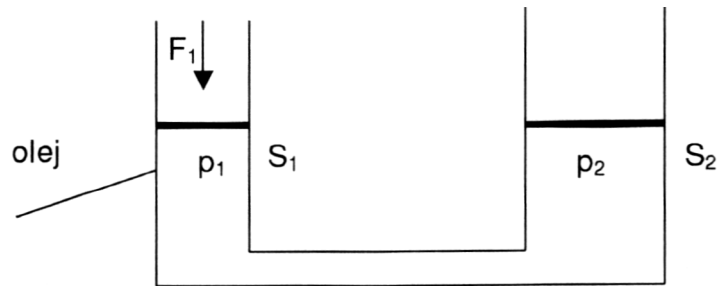
- A) $50\frac{g}{cm^3}$, B) $1\frac{g}{cm^3}$, C) $0,5\frac{g}{cm^3}$, D) $50\frac{kg}{m^3}$.

5. W rezultacie przesunięcia tłoka w prawo objętość powietrza w cylindrze zwiększyła się dwukrotnie. Zatem gęstość powietrza w cylindrze:

- A) pozostała bez zmian, B) zmalała 2 razy,
C) wzrosła 2 razy, D) wzrosła 4 razy.

6. Powierzchnia małego tłoka w prasie hydraulicznej jest 6 razy mniejsza niż powierzchnia dużego. Jeżeli na ciecz wywrzemy pierwszym (małym) tłokiem parcie F_1 , to ta ciecz wywrze na drugi tłok:

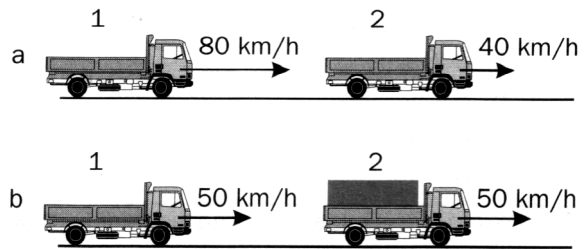
- A)** Parcie $F_2 = F_1$, ciśnienie $p_2 = p_1$ **B)** Parcie $F_2 = 6F_1$, ciśnienie $p_2 = p_1$
C) Parcie $F_2 = F_1$, ciśnienie $p_2 = 6p_1$ **D)** Parcie $F_2 = \frac{1}{6} F_1$, ciśnienie $p_2 = p_1$

7. Motocyklista jedzie z szybkością $72 \frac{km}{h}$, a człowiek idzie z szybkością $2 \frac{m}{s}$. Ile razy szybkość motocyklisty jest większa od szybkości człowieka?:

- A)** 10,   **B)** 18,   **C)** 36,   **D)** 100.

8. Która z ciężarówek w sytuacji **a**, a która w sytuacji **b**, ma większą energię kinetyczną?

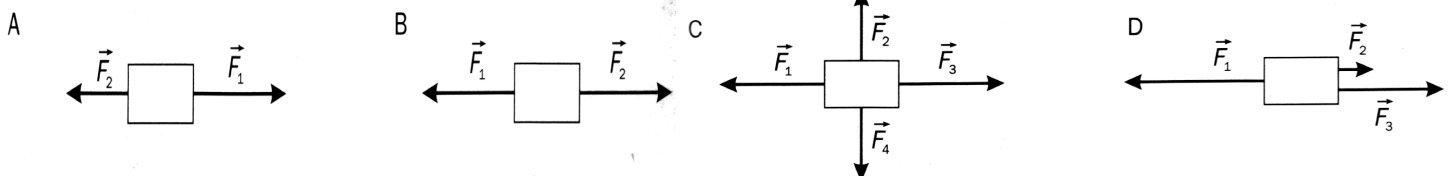
- A)** a - 1, b - 1,
B) a - 2, b - 2,
C) a - 1, b - 2,
D) a - 2, b - 1.

9. Dopasuj cyfry i litery tak, aby powstały prawidłowe opisy pojęć związanych z oddziaływaniami zachodzącymi między cząsteczkami:

A) siły spójności	1) zakrzywienie powierzchni cieczy, które powstaje w miejscu zetknięcia cieczy z ciałem stałym
B) siły przylegania	2) wzajemne przyciąganie się cząsteczek tej samej substancji
C) menisk	3) powstanie „cienkiej błony” na powierzchni cieczy
D) napięcie powierzchniowe	4) samorzutne przemieszczanie się cząsteczek jednej substancji w drugiej
	5) wzajemne przyciąganie się cząsteczek różnych substancji

10. Wskaż, w której sytuacji klocek porusza się ruchem jednostajnie przyspieszonym:

KLUCZ ODPOWIEDZI

We wszystkich zadaniach przyjmujemy stałą punktację:

- 0,5 p. za wypisanie pełnych danych;
- 0,5 p. za słowną odpowiedź do zadania;
- 1 p. za poprawny rachunek jednostek w całym zadaniu;
- 1 p. za poprawne rachunki na danych liczbowych.

Dodatkowe punkty za kolejne kroki podane są w kluczu odpowiedzi. Maksymalną ilość punktów przyznajemy za prawidłowo rozwiązane zadanie inną metodą.

Za każdą dobrą odpowiedź w teście przyznajemy 1 p. W przypadku pytania 9 – **1p.** za prawidłowe **wszystkie** połączenia.

Zadanie 1 (8 punktów)

Dane:

$$l = 100 \text{ m}$$

$$h = 2 \text{ m}$$

$$d = 2 \text{ m}$$

$$v = 6 \frac{\text{m}}{\text{s}}$$

$$t = 5 \text{ s}$$

$$\rho = 1000 \frac{\text{kg}}{\text{m}^3}$$

Szukane:

$$m, E_k, P$$

Rozwiązanie:

$$\text{a) } \frac{m}{t} = \frac{V \cdot \rho}{t} = \frac{l \cdot h \cdot d \cdot \rho}{t} \quad \mathbf{3p.}$$

$$\frac{m}{t} = \frac{100 \cdot 2 \cdot 2 \cdot 1000}{5} \left[\frac{\text{m} \cdot \text{m} \cdot \text{m} \cdot \frac{\text{kg}}{\text{m}^3}}{\text{s}} \right] = \frac{400000}{5} \left[\frac{\text{kg}}{\text{s}} \right] = 80000 \left[\frac{\text{kg}}{\text{s}} \right] = 80 \left[\frac{\text{ton}}{\text{s}} \right]$$

Odp. : O brzeg uderza w ciągu 1 s masa 80 ton wody.

$$\text{b) } E_k = \frac{mv^2}{2} \quad \mathbf{1p.}$$

$$E_k = \frac{400000 \cdot 6^2}{2} \left[\frac{\text{kg} \cdot \frac{\text{m}^2}{\text{s}^2}}{\text{s}} \right] = 7200000 [\text{J}] = 7,2 [\text{MJ}]$$

Odp. : Pojedyncza fala niesie ze sobą energię 7,2 MJ.

$$\text{c) } P = \frac{E_k}{t} \quad \mathbf{1p.}$$

$$P = \frac{7,2}{5} \left[\frac{\text{MJ}}{\text{s}} \right] = 1,44 [\text{MW}]$$

Odp. : Rozbijające się fale dostarczają brzegowi moc 1,44 MW.

Zadanie 2. (4 punkty)

- a) wysokość skały wynosi 40 m **1p.**
- b) wspinaczka na szczyt zajęła 45 minut **1p.**
- c) człowiek przebywał na szczycie 30 minut **1p.**
- d) zejście ze stały zajęło 15 minut **1p.**

Zadanie problemowe (8 punktów)

W zamkniętej butelce nad powierzchnią napoju znajduje się gaz pod ciśnieniem (**1p.**). Ciśnienie to jest większe od ciśnienia atmosferycznego (**1p.**). Po otwarciu butelki gaz wykonuje pracę (**1p.**), rozpręża się (**1p.**). Jego energia

wewnętrzna maleje (**1p.**) co powoduje obniżenie się temperatury gazu (**1p.**). Para wodna znajdująca się w powietrzu w zetknięciu z chłodniejszym gazem skrapla się (**1p.**), tworząc obłoczek – mgiełkę (**1p.**).

Test: 1 – C); 2 – D); 3 – D); 4 – C); 5 – B); 6 – B); 7 – A); 8 – C); 9 – A) - 2, B) – 5, C) – 1, D) – 3; 10 – A)